

JAARPLAN 2018

VOORWOORD

Op 21 maart 2018 gaat Nederland naar de stembus voor de gemeenteraadsverkiezingen. Ook deze verkiezingen slaan wij de handen ineen om het vertrouwen van de kiezer te winnen. Door de inzet van al onze vrijwilligers en een campagne die nog beter is dan de voorgaande hopen wij op een prachtig resultaat.

Dat is belangrijk, want alleen zo kunnen wij Nederland nog liberaler maken en het leven in ons land nog beter. Daarom blijven wij ons inzetten om zoveel mogelijk liberalen aan onze partij te binden. We hebben de oude hiërarchische partijstructuur achter ons gelaten. Ook in 2018 zetten wij als partij weer een grote stap voorwaarts in de vernieuwing van onze partij. De VVD is een toekomstbestendige open netwerkorganisatie die zoveel mogelijk liberalen verbindt.

Maar nog voor Nederland zijn stem uitbrengt in de gemeenten op 21 maart kijken wij ook al vooruit naar de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen en Europese verkiezingen van 2019. De eerste voorbereidingen voor deze verkiezingen zijn al in volle gang.

Kortom, ik kijk vol enthousiasme uit naar het komende jaar waarin weer veel te doen zal zijn. Een jaar waarin wij weer samen campagne voeren voor een nog liberaler Nederland.

Eric Wetzels

Waarnemend Partijvoorzitter

VERKIEZINGEN WINNEN

Het jaar 2018 staat voor de vereniging voor een groot gedeelte in het teken van campagnes. Op 21 maart 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen en daarna beginnen direct de voorbereidingen voor de campagnes van de Provinciale Statenverkiezingen en de Europese verkiezingen in 2019.

Campagne

Tijdens de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 heeft de VVD een mooi resultaat behaald. Om verkiezingen te blijven winnen is het van groot belang om tijd en aandacht te blijven geven aan het ontwikkelen van campagnes. Hier zal ook in 2018 weer veel prioriteit aan gegeven worden.

In 2015 is er een start gemaakt met het opzetten van een actief en gemotiveerd netwerk van vrijwilligers. Dankzij het campagnenetwerk is de VVD zowel binnen als buiten campagnetijd goed zichtbaar door heel Nederland. In de aankomende maanden wordt het campagnenetwerk intensief ondersteunt bij de voorbereidingen van de aankomende verkiezingen door de landelijke *campaign organizer*.

Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen 2019

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018, gaat de vereniging direct aan de slag met de voorbereidingen op de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen 2019. De regio's gaan in 2018 al aan de slag met het opstellen van kandidatenlijsten en het schrijven van verkiezingsprogramma's. Zij worden daarbij ondersteund door het Hoofdbestuur en alle vrijwilligers van lokale netwerken. Er wordt zorg gedragen voor een goede en heldere uitleg van de verenigingsprocedures die door elke regio doorlopen moeten worden om ervoor te zorgen dat op een zo goed en democratisch mogelijke wijze de kandidatenlijst en het verkiezingsprogramma tot stand komen. Alle leden moeten hun stem in dit proces kunnen laten horen. De uitdaging is dit jaar extra groot omdat we voor het eerst als partij vanuit de nieuwe verenigingsstructuur deze verkiezingen gaan voorbereiden. De Regio's omvatten meerdere provincies en er is overlap tussen de Regio's als het om de waterschappen gaat. De verwachting is dat deze nieuwe structuur zal bijdragen aan een betere voorbereiding.

De ondersteuning van de lokale netwerken en Regio's bij de voorbereiding voor deze verkiezingen wordt op verschillende manieren vormgegeven. Voor de verkiezingen wordt een 'Handboek: Verkiezingen 2019' opgesteld met een heldere uitleg van alle procedures.

Daarnaast zullen er regelmatig workshops worden georganiseerd voor nadere toelichting op de procedures.

Verkiezingen Eerste Kamer en Europees Parlement

In 2018 wordt gestart met de voorbereidingen voor de verkiezingen voor de Eerste Kamer en het Europees Parlement. De partij gaat aan de slag met het opstellen van de kandidatenlijsten en het verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen. Het verkiezingsprogramma wordt door de leden vastgesteld tijdens het najaarscongres van 2018.

DE BESTE KANDIDATEN

De VVD neemt de verantwoordelijkheid, zeker na het goede resultaat van de Tweede Kamerverkiezingen in 2017, om de beste kandidaten af te vaardigen. Daar is niet alleen een intensieve scouting- en selectieprocedure voor nodig maar ook het beste opleidings- en trainingsprogramma. In 2018 heeft de Haya drie hoofddoelstellingen: Voorbereiding op de aankomende verkiezingen, innovatie van het Haya-aanbod en het uitwerken van het 'Plan Talentmanagement'.

In aanloop naar een druk verkiezingsjaar

In 2018 vinden de voorbereidingen plaats voor het drukke verkiezingsjaar 2019. In één jaar vinden dan de verkiezingen plaats voor: Provinciale Staten, Waterschappen en het Europese Parlement.

Voor wat betreft de Provinciale Staten- en de Waterschapsverkiezingen wordt een hernieuwde versie van het programma De Lat Ligt Hoger ontwikkeld. Een nieuw onderdeel is De Haya Bootcamp, dit in navolging van de succesvolle pilot tijdens de kandidaatstelling voor de gemeenteraad.

In navolging van de assessmentdagen Tweede Kamer wordt een soortgelijke opleiding- en/of selectiedag aan de kandidaatstellingsprocedure van het Europees Parlement en de Eerste Kamer toegevoegd. Doel hiervan is kandidaten kennis te laten maken met het betreffende gremium en hun 'aan het werk te zien'.

Innovatie van het Haya-aanbod

Naast de Masterclasses en de Kadertraining wordt ook de opzet van het reguliere aanbod tegen het licht gehouden. De focus komt te liggen op die trainingen die het meest worden

aangevraagd door de leden. Tevens wordt er gekeken naar werkvormen die aansluiten bij het nieuwe leren.

De Haya heeft als doel haar landelijke opleidingsprogramma's beter de laten aansluiten op die van de JOVD, Studio VVD, de Regio's en de lokale- en thematische netwerken. Hiermee moet de doorstroom van talent worden gestimuleerd en ontstaat er één palet van trainingen.

Plan Talentmanagement

In 2017 is het doel gesteld om het talentmanagementbeleid van de partij klaar te maken voor de toekomst. Dit betekent het koppelen van opleiden en talentmanagement in alle lokale, regionale en landelijke trajecten en investeren in zowel de 'breedtesport' als de 'topsport'.

De lokale netwerken en de Regio's zijn de kweekvijver voor de meest zichtbare teams van de VVD: Eerste- en Tweede Kamer, Europarlement, burgemeesters en bewindslieden. Het ontwikkelpotentieel van een talent komt centraal te staan.

Voor de opleidingsfunctionarissen van de Regio's wordt een 'talenttoolkit' ontwikkeld bestaande uit onder andere informatie (*lessons learned*) voor het opstellen van kandidatenlijsten, het voeren van een goed selectiegesprek maar ook kan iedere Regio beschikken over een eigen talentendatabase zodat de ontwikkeling van het talent gevolgd kan worden.

De Topkadertraining wordt doorontwikkeld tot Toptraject waarin die toptalenten worden opgeleid, uitgetest en gecoacht tot de politicus van morgen. Er wordt geïnvesteerd in extra onderdelen, het trainingsmateriaal en nieuwe leervormen.

Uiteraard zijn plannen aanvullend op het reguliere aanbod van Opleiding & Talentmanagement:

- ✓ Reguliere trainingen (ongeveer 150)
- ✓ Regionale Masterclasses
- ✓ Liberale Loopbanen
- ✓ Kadertraining
- ✓ Burgemeester- en wethoudersklasje
- ✓ Trainingen voor VBV
- ✓ Studio VVD

Dit in nauwe samenwerking met:

- ✓ Stuurgroep
- ✓ Haya-trainers
- ✓ Regionale Trainings- en Opleidingscoördinatoren
- ✓ Permanente Scoutingscommissie
- ✓ Regionale Scoutingscommissies
- ✓ Burgemeesterslobbyist in de Tweede Kamer
- ✓ Bestuurdersvereniging

Aandacht voor integriteit

Het bestaande beleid op het gebied van integriteitsbewustzijn zal in 2018 worden voortgezet. Dit vormt een groot onderdeel bij de kandidaatstelling voor de verkiezingen. De regionale scoutingscommissie worden goed voorgelicht op welke wijze zij het onderwerp integriteit in de kandidaatstellingsprocedure kunnen inbedden. Hetzelfde geldt voor de Permanente Scoutingscommissie voor de landelijke verkiezingen. Alle kandidaten moeten instemmen met de Vuistregels Integriteit, een VOG voor politieke ambtsdragers overhandigen en de uitgebreide vragenlijst over integriteit invullen.

Voor de vertrouwenspersonen in de Regio's en voor onze fracties in het Europees Parlement, Eerste Kamer en Tweede Kamer wordt ook in 2018 een trainingsdag georganiseerd.

Daarnaast zal de training Integriteit blijvend worden ingebed bij trainingen en waar nodig vernieuwd, om het integriteitsbewustzijn binnen de vereniging te blijven vergroten en het gesprek hierover te blijven bevorderen. De Commissie Integriteit zal ook in 2018 als vraagbaak en meldingsorgaan voor VVD-leden, vertrouwenspersonen en VVD-organen blijven fungeren.

DE PARTIJ DIE ALLE LIBERALEN VERBINDT

De nieuwe partijstructuur – de VVD als netwerkpartij – is een feit. In 2016 en 2017 zijn er veel initiatieven genomen om de oude hiërarchisch partijstructuur achter ons te laten. In 2018 rollen we deze succesvolle initiatieven verder uit en blijven we werken aan een toekomstbestendige partij. Een VVD die alle liberalen verbindt.

Betrokkenheid bij de VVD

Alle liberalen zijn welkom om ideeën en standpunten te delen over politiek inhoudelijk zaken. De thematische netwerken spelen hierbij een belangrijke rol. Zowel leden als niet-leden kunnen zich aansluiten bij een thematisch netwerk en op die manier een bijdrage leveren aan het inhoudelijke debat. Juist door het verbinden van leden en niet-leden kunnen we de denkkraft van binnen en buiten de partij inzetten voor een nog liberaler Nederland.

In 2017 hebben we de trend van het dalende ledenaantal weten te keren door het introductielidmaatschap te introduceren en dit intensief te promoten. Ook in 2018 zal het werven van nieuwe leden weer een prioriteit zijn. Daarnaast zijn we in 2017 actief aan de gang gegaan met het werven van nieuwe sponsors. De eerste resultaten hiervan zijn in 2017 zichtbaar. In 2018 moet het giftenwerven succesvol neergezet worden om zo een belangrijke bijdrage te leveren aan de financiering van de partij en de campagnes in de toekomst.

Maar natuurlijk verliezen wij de huidige leden niet uit het oog. Het behouden van leden blijft een belangrijk aandachtspunt. Veel leden zijn op vrijwillige basis actief en zijn daarom de ambassadeurs van onze partij. Zij praten niet alleen mee over de actualiteiten maar beslissen mee over het verkiezingsprogramma, kandidatenlijst en dragen actief bij aan de campagne. Dit verdient grote waardering.

Ideevorming en debat

Een politieke partij kan niet voortbestaan zonder nieuwe ideeën. Als grootste politieke partij van Nederland dragen wij de verantwoordelijkheid om te reageren op nieuwe ontwikkelingen. Om die reden blijven wij continue met elkaar in gesprek. Deze gesprekken voeren we op straat en tijdens bijeenkomsten maar ook steeds vaker online. Op al deze momenten moet er voldoende ruimte zijn voor iedere liberaal om mee te praten.

Evenementen

Op het gebied van het organiseren van evenementen ligt in 2018 de nadruk op het behouden en uitbouwen van de kwaliteit van de evenementen met minder kosten. Door nog meer zelf te organiseren en minder gebruik te maken van externe partijen denken wij een voordeel te kunnen behalen.

Online Team

De kern van de huidige opzet wordt doorgezet: in gesprek gaan met mensen. Het aankomende jaar willen wij nog meer mensen bij elkaar betrekken. We hebben nu de aandacht van mensen, we zijn in gesprek. Een van die manieren om dat te doen is door voor

de gemeenteraadsverkiezingen ook op lokaal niveau mensen in te gaan zetten om de lokale campagne te begeleiden. Het Online Team wil zich meer op de actualiteit gaan richten om het gesprek van de dag meer vorm te geven en te bepalen. Tot slot zal de ontwikkeling van de website worden doorgezet, het moet nog eenvoudiger worden om deel uit te maken van de partij.

Interne Communicatie

In 2018 gaan we naast de huidige middelen (het ledenmagazine *Liber* en de digitale nieuwsbrieven) nieuwe communicatiemiddelen inzetten om zo nog effectiever onze leden en geïnteresseerden te bereiken en enthousiast te maken over de partij en actieve deelname aan alles wat de VVD te bieden heeft.

Vorming lokale netwerken

In 2017 is de vorming van lokale netwerken verder voortgezet. Inmiddels is het overgrote deel van het land opgedeeld in lokale netwerken. In 2018 streven wij er naar om de gehele VVD te hebben ingedeeld in lokale netwerken. Het Hoofdbestuur zal samen met de besturen van de Regio's extra energie stoppen in de gebieden waar de vorming van lokale netwerken moeizaam verloopt. Dit is het jaar waarin alle leden moeten gaan profiteren van de robuuste en veerkrachtige organisatie van lokale netwerken.

Het Hoofdbestuur en de Regiobesturen werken samen bij het ondersteunen van de lokale netwerken, ook als er zich problemen voordoen binnen de lokale netwerken. De Regiobesturen zijn als eerste aan zet om ondersteuning te bieden en maken daarbij gebruik van een uitgebreid netwerk aan beschikbare mediators in de eigen Regio. Het Hoofdbestuur houdt hierover goed contact met de Regiobesturen. Daarbij organiseert het Hoofdbestuur in 2018 een speciale trainingsdag voor mediators.

ICT KLAARSTOMEN VOOR DE TOEKOMST

De afgelopen jaren hebben we de functionaliteiten van het huidige systeem voor ledenadministratie en facturatie (CRM) flink uitgebreid. Zo zijn onder meer klachtenregistratie, sprekerscoördinatie en de registratie van de websites van de lokale netwerken toegevoegd. Het systeem wordt voortdurend aangepast aan ontwikkelingen binnen de partij.

De ondersteuning door Microsoft van de huidige versie van CRM waar de vereniging mee werkt, loopt in de komende jaren af. Dat betekent dat er een grote upgrade van CRM en het ledenportaal (MijnVVD) nodig gaat zijn. Daarom wordt in het begin van 2018 de ICT/CRM-*roadmap* afgerond. Op die manier wordt er planmatig naar de uitvoering van de upgrade toegewerkt. De hinder voor de leden en vrijwilligers in het land hopen wij tot een minimum te beperken. Daartoe nemen we ook alle applicaties die gekoppeld zijn aan CRM, zoals de omgevingen voor ledenraadplegingen, talentmanagement en financiële verantwoording mee in de *roadmap*. Vervolgens wordt ook de overige IT-inrichting van het Algemeen Secretariaat meegenomen in de *roadmap*. We zullen daarbij onder andere het huidige werkplekconcept onder de loep nemen om dit aan te laten sluiten bij de toekomstige ontwikkelingen in de IT.

Websites lokale netwerken

De VVD biedt aan lokale netwerken en Regio's de mogelijkheid om tegen beperkte kosten websites, domeinnamen en e-mailadressen via de VVD af te nemen. Dit kan zowel voor het lokaal netwerk als geheel, voor de afzonderlijke gemeenten in het lokaal netwerk of een combinatie daarvan.

In de eerste helft van 2018 zullen we ons met name richten op het beschikbaar houden van de websites tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen. Hiervoor nemen we onder andere de nodige beveiligingsmaatregelen. Na de gemeenteraadsverkiezingen gaan we samen met de lokale netwerken en Regio's kijken hoe we het huidige platform de komende jaren verder kunnen ontwikkelen.

Privacy

Vanaf mei 2018 treedt de nieuwe Europese privacywetgeving, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), in werking. Deze AVG, *internationaal General Data Protection Regulation* (GDPR) genaamd, is op gebied van privacywetgeving de grootste verandering aan de Europese privacyregulering in 20 jaar. De GDPR heeft namelijk ingrijpende gevolgen voor het informatiebeleid en –management. Om te kunnen voldoen aan deze wetgeving, zullen wij extern expertise moeten inhuren om te bepalen waar de risico's voor het partijbureau liggen.

Het partijbureau heeft sinds een jaar een privacyprotocol beschikbaar op haar website waarin duidelijk vermeld staat wat wij met data van onze leden en belangstellenden doen en hoe wij deze veilig stellen. De externe expert zal ook moeten bepalen of het huidige privacyprotocol aan de eisen conform de nieuwe wetgeving voldoet. Ook is het partijbureau

sinds vorig jaar aan de slag gegaan met het afsluiten van bewerkersovereenkomsten met haar databewerkers.

VVD OVER DE GRENS

De wereld mondialiseert en regionaliseert; het is *every nation for itself in a G-zero world* volgens de Amerikaanse analist Ian Bremmer. Regionale blokken worden steeds belangrijker in een wereld waarin de VS terugtreden, waarin opkomende landen zich profileren als regionale macht. Ook in 2018 zal de VVD zich daarom internationaal laten gelden.

We gaan door met het intensiveren van de samenwerking met liberale zusterpartijen in transitielanden aan de grenzen van de Europese Unie, zoals op de Westelijke Balkan, de Kaukasus en in Noord-Afrika. We zetten hierbij in op ondersteuning door het aanbieden van een breed scala aan trainingen. Hierbij richten we ons steeds meer op Europa zelf, ook omdat de democratische en liberale beginselen in sommige Europese lidstaten nog (steeds) promotie behoeven en omdat met name in Centraal-Europa steeds meer like-minded partijen actief zijn waarmee de VVD in Europees verband haar voordeel kan doen.

Dankzij goede contacten met onze liberale zusterpartijen vergroten we de effectiviteit van de VVD en onze volksvertegenwoordigers, waarmee we zorgen dat de VVD zich ook internationaal zo succesvol mogelijk voor het Nederlands belang kan inzetten. Dit doen we door onze stempel te drukken op de Liberale Internationale en de Europese liberale partij, de ALDE. Het is onze ambitie om een grote rol te spelen in de koers van de Europese liberale partijen. Daarom zetten we in op een duidelijk VVD-profiel in de ALDE partij.

Ook voor de VVD Internationaal staat 2018 in het teken van de voorbereidingen op de verkiezingen van het Europees Parlement. De koers van de ALDE-partij is hierin van groot belang.

De ALDE-fractie in het Europees Parlement en de ALDE-partij vormen voor de VVD het belangrijkste platform om onze stempel te drukken op Europees beleid. Samen met de andere like-mindedpartijen in Europa streven wij dan ook naar een gecoördineerd rechts-liberaal geluid op de ALDE-congressen en in het Europees Parlement namens de ALDE-fractie.

Liberal International is een platform dat door de VVD wordt gebruikt voor kennisdeling en netwerken met liberale zusterpartijen over de hele wereld. Hierbij hechten wij er met name waarde aan om zusterpartijen mee te nemen en te overtuigen van de wijze waarop de VVD tegen Europa, buitenlandpolitiek en liberalisme aankijkt.

Ad hoc zet de VVD bilaterale partijcontacten in om internationale politieke arena te netwerken en de belangen van de VVD te waarborgen, los van de deelname aan de grote activiteiten van LI en ALDE.

Daarnaast zet de VVD zich in om de persoonlijke contacten van onze volksvertegenwoordigers met hun liberale collega's in het buitenland te versterken. Met dit doel organiseren en faciliteren we werkbezoeken tussen volksvertegenwoordigers van zusterpartijen binnen de Europese Unie. Daarnaast zet het Hoofdbestuur in op het versterken van VVD-netwerken in het buitenland, de regio Internationaal en het actief betrekken van expats bij VVD-netwerken over de grens.

VVD Internationaal blijft werken aan het verbeteren en verder bekendmaken van de mogelijkheden voor Nederlanders in het buitenland om hun stem uit te brengen bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

VW
D

BEGROTING
2018

Begroting 2018

	Begroting	Prognose	Begroting
	2017	2017	2018
(in euro's)			
Baten			
1 Contributies aandeel hoofdbestuur	1.592.000	1.620.000	1.641.000
2 Overige inkomsten hoofdbestuur	1.074.500	1.100.000	185.000
3 Subsidie Politieke Partijen	2.208.000	2.194.000	2.045.000
Vergoeding bureaunkosten VVD Internationaal	240.000	240.000	240.000
4 - VVD Bestuurdersvereniging	149.000	149.000	149.000
- Stichting Europese Politieke Ondersteuning	9.000	9.000	9.000
- Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek	200.000	200.000	200.000
Totaal baten	5.472.500	5.512.000	4.469.000

Toelichting:

- 1 In het jaar 2018 wordt een lichte stijging van het aantal leden verwacht.
- 2 In de vergelijkende cijfers van 2017 zijn inkomsten ten behoeve van de Tweede Kamerverkiezingen opgenomen.
- 3 De verwachte inkomsten subsidie politieke partijen is gebaseerd op 33 Tweede Kamerzetels.
- 4 De inkomsten van deze drie posten hebben betrekking op vergoedingen voor geleverde diensten. De doorbelasting gebeurt op basis van de werkelijk gemaakte kosten.

Begroting 2018

	Begroting	Prognose	Begroting
	2017	2017	2018
(in euro's)			
Lasten			
Personeelskosten	1.881.000	1.710.000	1.795.000
5 Bureaukosten	717.000	646.000	577.000
Huisvestingskosten	170.500	163.000	160.000
Hoofdbestuur + landelijk bestuur	100.000	100.000	100.000
Inhoudelijk debat en cultuuromslag	60.000	60.000	57.000
VVD-dagen	34.000	23.500	34.000
Verenigingszaken en integriteitsbeleid	5.000	3.000	9.000
6 Ledenraadplegingen	0	30.000	56.000
Kosten internationale samenwerking	41.500	41.000	42.000
Landelijke vergaderingen	450.000	425.000	450.000
Permanente campagne	345.000	345.000	339.000
7 Verkiezingen	2.050.000	2.065.000	500.000
Media (online activiteiten)	100.000	120.000	100.000
Magazine Liber	100.000	107.000	66.000
8 Kiezersbinding en ledenwerving	80.000	80.000	10.000
9 Transformatie van de partijstructuur	10.000	10.000	0
10 Opleiding en training	96.500	69.600	106.500
11 Talentmanagement	26.500	21.000	70.000
Totaal lasten	6.267.000	6.019.100	4.471.500
Baten	5.472.500	5.512.000	4.469.000
Lasten	6.267.000	6.019.100	4.471.500
Saldo	-794.500	-507.100	-2.500

Toelichting:

- 5 De daling van de bureaunkosten worden voornamelijk veroorzaakt door de daling van de afschrijvingskosten met betrekking tot hardware en software. Vervangingsinvesteringen staan gepland voor 2019.
- 6 Voor 2018 wordt er rekening gehouden met twee mogelijke ledenraadplegingen. Het gaat om de lijsttrekker voor de verkiezingen van de Eerste Kamer en het Europees Parlement.
- 7 De vergelijkende cijfers 2017 hebben betrekking op de Tweede Kamerverkiezingen 2017.
- 8 Kiezersbinding en ledenwerving zal vanaf 2018 onderdeel worden van de permanente campagne.
- 9 De transformatie van de partijstructuur is technisch gezien in 2017 afgerond.
- 10 De geplande organisatie van assessments ten behoeve van de verkiezingen (PS) in 2019 en het innoveren van het trainingsaanbod zorgen voor de verwachte toename in de kosten in 2018.
- 11 Nieuwe initiatieven om talenten in alle lagen van de organisatie te begeleiden en verder op te leiden ter bevordering van de doorstroom van talenten en om een sterke organisatie te waarborgen, staan voor 2018 gepland.

**Kaderstellend
Advies en
Tijdschema
EP2019**

Kaderstellend advies Verkiezingen Europees Parlement 2019

1. De VVD dient één gelijklopende lijst in bij het hoofdstembureau in Den Haag.
2. De lijst wordt ingediend onder de naam VVD.
3. Het aantal plaatsen op de lijst bedraagt maximaal 50 (art. H6 lid 2 jo. Y2 van de Kieswet).
4. De lijsttrekker wordt afzonderlijk aangewezen dan wel gekozen. Indien er meer dan één kandidaat is voor het lijsttrekkerschap, vindt de verkiezing van de lijsttrekker plaats door middel van een ledenraadpleging.
5. De beperking op dubbelmandaten volgens artikel 24.4 van de statuten wordt niet opgeheven.
6. De afzonderlijke kandidaten dienen aan het door de PSC ontwikkelde Profiel Europees Parlement 2019 te voldoen (het profiel is beschikbaar op MIJNVVD).
7. De kandidatenlijst staat voor kwaliteit in handeling en uitstraling.
8. Bij het vaststellen van de advieslijst kan, met instemming van de betreffende kandidaat, gekozen worden om één of meerdere lijstduwers aan te wijzen.
9. Kandidaten dienen te voldoen aan de volgende voorwaarden die gelden als startkwalificatie:
 - ✓ Kandidaten dienen de vragenlijst ten behoeve van kandidaatstelling in te vullen en in te stemmen met de Vuisregels Integriteit, het Giffenreglement en de Gedragcode Persoonlijke Campagnes.
 - ✓ Kandidaten dienen in te stemmen met een integriteitstoets waarbij gevraagd wordt om een 'VOG Politieke ambtsdragers' en dienen referenties aan te leveren.
 - ✓ Deelname aan relevante Haya-trainingen wordt meegewogen.
 - ✓ Alle kandidaten worden gesproken door de Permanente Scoutingscommissie.
 - ✓ Alle nieuwe kandidaten nemen deel aan een opleidingsprogramma.
10. Voor zittende kandidaten geldt het volgende kader omtrent de termijnen/zittingsduur:
 - ✓ Wie onlangs is aangetrede, moet hebben aangetoond politiek gevoel te hebben om dossiers verder te brengen.
 - ✓ Wie een eerste termijn heeft doorlopen moet goed functioneren om op te kunnen gaan voor een tweede termijn.
 - ✓ Wie twee termijnen heeft doorlopen moet uitstekend functioneren c.q. excelleren om op te kunnen gaan voor een derde termijn.
 - ✓ In principe komt men niet in aanmerking voor een vierde termijn.

Profiel Verkiezingen Europees Parlement 2019

VVD-fractie:

- ✓ Belang mix:
 - . politieke zwaargewichten
 - . generalisten
 - . deskundigen/specialisten
 - . gezichten (op liberale thema's)
- ✓ Diversiteit (o.a.):
 - . leeftijd
 - . herkomst
 - . sekse
- ✓ Teamgeest
 - . vermogen tot vruchtbaar samenwerken/onderling successen gunnen/elkaar helpen
 - . vermogen om te reflecteren/aanspreekbaar op eigen functioneren
- ✓ Maatschappelijke ervaring/uitstraling
 - . uit het werkveld/ondernemend/zowel privaat als publiek
 - . internationaal ervaring/oriëntatie

De volgende zaken gelden als pré:

 - . parlementaire ervaring op het gebied van Europese Zaken
 - . ervaring in de ALDE-partij en VVD Internationaal
- ✓ Deskundigheden:
 - . macro-economische kennis
 - . kennis van overheidsfinanciën
 - . juridische kennis, wetgevingservaring

Individuele Kamerleden:

- ✓ Integriteit:
 - . nooit persoonlijk voordeel proberen te behalen
 - . eigen belang niet laten prevaleren boven dat van de partij
 - . het handelen uit het verleden en heden kan de VVD-integriteitstoets doorstaan
- ✓ VVD-CV:
 - . attitude ('wij groter dan ik')
 - . nestgeur; bekend met VVD-cultuur
 - . onderschrijft VVD-beleid
 - . politieke/maatschappelijke ervaring in vertegenwoordigende lichamen
 - . achterban
- ✓ Vaardigheden:
 - . (analytisch) leervermogen/conceptueel denken
 - . politiek gevoel/liberale visie
 - . omgaan met media
 - . debattechnieken
 - . communicatief vaardig
 - . goede beheersing van meerdere vreemde talen (ten minste Engels, Frans en/of Duits)
 - . groot inlevingsvermogen in culturele omgangsvormen
- ✓ Persoonskenmerken (karaktereigenschappen):
 - . onafhankelijkheid/onafhankelijke denker
 - . lef
 - . leervermogen

- . teamspeler
- . inlevingsvermogen
- . zelfreflectie/zelfkennis
- . stabiele persoonlijkheid (bestand tegen druk/crisis)
- Drijfveer:
- . sociaal maatschappelijk
- . bestuurlijke instelling/systeemverantwoordelijkheid

Tijdschema Kandidaatstellingsprocedure Europees Parlement 2019

25 november 2017	Vaststellen Kaderstellend Advies door Algemene Vergadering
31 augustus 2018	Sluiting termijn voordrachten kandidaten door netwerken en regio's ¹
1 september 2018	Bekendmaking kandidaat-lijsttrekker door het Hoofdbestuur
1 september – 1 okt. 2018	Kandidaatstelling lijsttrekkerschap door netwerken en regio's
2 – 8 oktober 2018	Campagneperiode kandidaat-lijsttrekkers (in geval van tegenkandidaten)
9 – 19 oktober 2018	Ledenraadpleging lijsttrekker (in geval van tegenkandidaten)
26 oktober 2018	Vaststellen uitslag ledenraadpleging lijsttrekker
10 december 2018	Hoofdbestuur bespreekt concept-advieslijst
15 december 2018	Landelijk Bestuursoverleg bespreekt concept-advieslijst
17 december 2018	Hoofdbestuur stelt advieslijst vast
18 december 2018	Publicatie advieslijst
9 – 20 januari 2019	Ledenraadpleging kandidatenlijst ²
24 januari 2019	Uitslag ledenraadpleging kandidatenlijst. Indien opkomstpercentage 50%+1 is, dan is de uitslag van de ledenraadpleging de definitieve kandidatenlijst.
26 januari 2019	Indien het minimale opkomstpercentage van 50%+1 niet is behaald, dan stelt het Landelijk Bestuursoverleg de definitieve kandidatenlijst vast, met inachtneming van de uitslag van de ledenraadpleging.
9 april 2019	Dag der Kandidaatstelling
23 mei 2019	Verkiezingen Europees Parlement

¹ Conform artikel 107.1 van het HR sluit de kandidaatstelling op 31 mei 2018. Voorgesteld wordt om deze termijn te verlengen naar 31 augustus 2018.

² Conform artikel 108.1 van het HR eindigt de ledenraadpleging uiterlijk 15 december 2018. Aangezien de verkiezingen pas in mei 2019 plaatsvinden, wordt voorgesteld de ledenraadpleging later te laten plaatsvinden.

**Kaderstellend
Advies en
Tijdschema
EK2019**

Kaderstellend advies Verkiezingen Eerste Kamer 2019

1. De VVD dient één gelijklopende kandidatenlijst voor alle rijkskieskringen in bij het hoofdstembureau in Den Haag onder de naam VVD.
2. Het aantal plaatsen op de lijst bedraagt een wettelijk maximum van 50 (art. R4 van de Kieswet).
3. De lijsttrekker wordt afzonderlijk aangewezen dan wel gekozen. Indien er meer dan één kandidaat is voor het lijsttrekkerschap, vindt de verkiezing van de lijsttrekker plaats door middel van een ledenraadpleging.
4. De beperking op dubbelmandaten volgens artikel 24.4 van de statuten wordt niet opgeheven.
5. De afzonderlijke kandidaten dienen aan het door de PSC ontwikkelde Profiel Eerste Kamer 2019 te voldoen (het profiel is beschikbaar op MIJNVVD).
6. De kandidatenlijst staat voor kwaliteit in handeling en uitstraling.
7. Bij het vaststellen van de advieslijst kan, met instemming van de betreffende kandidaat, gekozen worden om één of meerdere lijstduwers aan te wijzen.
8. Kandidaten dienen te voldoen aan de volgende voorwaarden die gelden als startkwalificatie:
 - ✓ Kandidaten dienen de vragenlijst ten behoeve van kandidaatstelling in te vullen en in te stemmen met de Vuisregels Integriteit, het Giffenreglement en de Gedragscode Persoonlijke Campagnes.
 - ✓ Kandidaten dienen in te stemmen met een integriteitstoets waarbij gevraagd wordt om een 'VOG Politieke ambtsdragers' en dienen referenties aan te leveren.
 - ✓ Deelname aan relevante Haya-trainingen wordt meegevoerd.
 - ✓ Alle kandidaten worden gesproken door de Permanente Scoutingscommissie.
 - ✓ Alle nieuwe kandidaten nemen deel aan een opleidingsprogramma.
9. De regionale herkenbaarheid van de kandidatenlijst wordt gewaarborgd. Het streven is dat alle twaalf provincies, verspreid over de lijst maar in ieder geval bij de eerste 20, zijn vertegenwoordigd.
10. Voor zittende kandidaten geldt het volgende kader omtrent de termijnen/zittingsduur:
 - ✓ Wie onlangs is aangetreden, moet hebben aangetoond politiek gevoel te hebben om dossiers verder te brengen.
 - ✓ Wie een eerste termijn heeft doorlopen moet goed functioneren om op te kunnen gaan voor een tweede termijn.
 - ✓ Wie twee termijnen heeft doorlopen moet uitstekend functioneren c.q. excelleren om op te kunnen gaan voor een derde termijn.
 - ✓ In principe komt men niet in aanmerking voor een vierde termijn.

Profiel Verkiezingen Eerste Kamer 2019

VVD-fractie:

- ✓ Belang mix:
 - . politieke zwaargewichten
 - . generalisten
 - . deskundigen/specialisten
 - . gezichten (op liberale thema's)
- ✓ Diversiteit (o.a.):
 - . leeftijd
 - . herkomst
 - . sekse
- ✓ Teamgeest
 - . vermogen tot vruchtbaar samenwerken/onderling successen gunnen/elkaar helpen
 - . vermogen om te reflecteren/aanspreekbaar op eigen functioneren
- ✓ Maatschappelijke ervaring/uitstraling
 - . uit het werkveld/ondernemend/zowel privaat als publiek
- ✓ Deskundigheden:
 - . juridische kennis, wetgevingservaring, staatsrecht
 - . RO/kennis van het ruimtelijke domein en BZK
 - . sociale zaken
 - . fiscaliteit
 - . financieel specialist
 - . buitenland/defensie

Individuele Kamerleden:

- ✓ Integriteit:
 - . nooit persoonlijk voordeel proberen te behalen
 - . eigen belang niet laten prevaleren boven dat van de partij
 - . het handelen uit het verleden en heden kan de VVD-integriteitstoets doorstaan
- ✓ VVD-CV:
 - . attitude ('wij groter dan ik')
 - . nestgeur; bekend met VVD-cultuur
 - . onderschrijft VVD-beleid
 - . politieke/maatschappelijke ervaring in vertegenwoordigende lichamen
 - . achterban
- ✓ Vaardigheden:
 - . (analytisch) leervermogen/conceptueel denken
 - . politiek gevoel/liberale visie
 - . omgaan met media
 - . debattechnieken
 - . communicatief vaardig
- ✓ Persoonskenmerken (karaktereigenschappen):
 - . onafhankelijkheid/onafhankelijke denker
 - . lef
 - . leervermogen
 - . teamspeler
 - . inlevingsvermogen
 - . zelfreflectie/zelfkennis
 - . stabiele persoonlijkheid (bestand tegen druk/crisis)
- ✓ Drijfveer:
 - . sociaal maatschappelijk
 - . bestuurlijke instelling/systeemverantwoordelijkheid

Tijdschema Kandidaatstellersprocedure Eerste Kamer 2019

25 november 2017	Vaststellen Kaderstellend Advies door Algemene Vergadering
31 augustus 2018	Sluiting termijn voordrachten kandidaten door netwerken en regio's ¹
1 september 2018	Bekendmaking kandidaat-lijsttrekker door het Hoofdbestuur
1 september – 1 okt. 2018	Kandidaatstelling lijsttrekkerschap door netwerken en regio's
2 – 8 oktober 2018	Campagneperiode kandidaat-lijsttrekkers (in geval van tegenkandidaten)
9 – 19 oktober 2018	Ledenaadpleging lijsttrekker (in geval van tegenkandidaten)
26 oktober 2016	Vaststellen uitslag ledenaadpleging lijsttrekker
10 december 2018	Hoofdbestuur bespreekt concept-advieslijst
15 december 2018	Landelijk Bestuursoverleg bespreekt concept-advieslijst
17 december 2018	Hoofdbestuur stelt advieslijst vast
18 december 2018	Publicatie advieslijst
9 – 20 januari 2019	Ledenaadpleging kandidatenlijst ²
24 januari 2019	Uitslag ledenaadpleging kandidatenlijst. Indien opkomstpercentage 50%+1 is, dan is de uitslag van de ledenaadpleging de definitieve kandidatenlijst.
26 januari 2019	Indien het minimale opkomstpercentage van 50%+1 niet is behaald, dan stelt het Landelijk Bestuursoverleg de definitieve kandidatenlijst vast, met inachtneming van de uitslag van de ledenaadpleging.
23 april 2019	Dag der Kandidaatstelling
27 mei 2019	Verkiezingen Eerste Kamer

¹ Conform artikel 98.1 van het HR sluit de kandidaatstelling op 31 mei 2018. Voorgesteld wordt om deze termijn te verlengen naar 31 augustus 2018.

² Conform artikel 99.1 van het HR eindigt de ledenaadpleging uiterlijk 15 december 2018. Aangezien de verkiezingen pas in mei 2019 plaatsvinden, wordt voorgesteld de ledenaadpleging later te laten plaatsvinden.